

به نام خالق زیبایی ها

موضوع: چند نکته ی نگارشی و درست نویسی

کاری از: دکتر فاطمه مرادی

عضو هیئت علمی گروه عمومی، بخش زبان و ادبیات فارسی دانشکده ی پیراپزشکی،

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بایدها و نبایدها

❁ 1- پرهیز از کاربرد نشانه های جمع عربی با واژه های فارسی

❁ نشانه های جمع عربی (ون-ین-ات) و جمع مکسر

❁ نشانه های جمع فارسی (ان-ها)

❁ مانند: گزارشات (به جای گزارش ها) ، بازرسین (به جای بازرسان)، مسلمین (به جای باغ ها)، اساتید (به جای استادان)

❁ نکته: در زبان فارسی، باید واژه های عربی را نیز با نشانه های جمع فارسی به کار

ببریم: سارقین (سارقان)

❁ 2- پرهیز از تطبیق صفت با موصوف در زبان فارسی

❁ مانند: تحصیلات عالیه (به جای تحصیلات عالی)، متون قدیمه (متن های قدیمی)، ارواح خبیثه (به جای روح های خبیث).

بایدها و نبایدها

❁ 3- پرهیز از کاربرد تنوین در زبان فارسی

ناچاراً رفتم (به جای به ناچار یا ناگزیر رفتم).

تلگرافاً به او اطلاع دادم، یعنی با تلگراف یا تلگرافی او را آگاه کردم.

❁ 4- پرهیز از کاربرد نابجای فعل

❁ الف) باید/ بایست/بایستی

❁ بایست و بایستی در جمله هایی به کار می روند که مربوط به زمان گذشته اند(ما

بایست/ بایستی مطالعه می کردیم).

باید در جمله های مربوط به زمان حال به کار می رود(شما باید با ما بیایید).

بایدها و نبایدها

❁ ۵- پرهیز از کاربرد نشانه‌ی مصدری (یت) با واژه‌های فارسی

خوبیت ندارد (خوب نیست). دوئیت (دوگانگی)

❁ 6- است/ هست

❁ نباید به جای «است»، «هست» را به کار ببریم، چون «هست» به معنای «وجود

دارد» است یا نشانه‌ی تأکید و «است» فعل ربطی یا اسنادی است.

من سردم هست (به جای من سردم است).

❁ 7- برخوردار بودن

❁ او از رفتارهای نادرستی برخوردار است (به جای: او رفتارهای نادرستی دارد).

بایدها و نبایدها

❁ 8- می رفت نتیجه دهد

این بازی می رفت نتیجه دهد (به جای: این بازی، نزدیک بود به نتیجه برسد.)

❁ 9- اجازه دادن

❁ تا آنجا که دانش من اجازه می دهد (به جای: تا آنجا که من آگاهی دارم.)

❁ 10- کنار هم نوشتن اجزای فعل مرکب

باید آگاهی به آنان بدهند. (به جای: باید به آنان آگاهی بدهند.)

بایدها و نبایدها

❁ 11- واژه های هم نویسه یا هم آوا

❁ باید با معنا و تلفظ دقیق این نوع واژه ها آشنا بود و جای کاربرد آن ها را دانست. (حیات- حیاط/ مَهر- مِهر)

❁ 12- پرهیز از کاربرد نادرست «را» نشانه ی مفعول

❁ «را» نشانه ی مفعول، باید همیشه بلافاصله پس از مفعول بیاید و آوردن آن در موارد زیر نادرست است:.

الف) پس از فعل:

❁ امیدواریم آنچه برایتان آورده ایم را بپسندید. (به جای: امیدواریم آنچه را برایتان آورده ایم، بپسندید.)

بایدها و نبایدها

❁ (ب) پس از «ی» نکره در جمله های ساده:

پس از اسم نکره نباید «را» آورد، چون «را» معرفه ساز است.

❁ لباسی را از بازار خریدم (به جای: لباسی از بازار خریدم).

❁ (ج) پس از اسم دارای «ی» نکره در جمله های مرکب:

اگر فعل جمله ی پایه، متعدی باشد، آوردن «را» پس از آن اسم نکره، درست

است (پیراهنی را که بریدم، پوشیدم).

❁ اما اگر فعل جمله ی پایه، لازم باشد، آوردن «را» پس از آن اسم نکره که نهاد

فعل دوم هم به شمار می رود، درست نیست (غذایی را که به من دادی، ریخت).

بایدها و نبایدها

❁ (د) پس از متمم:

آوردن «را» پس از متمم، نادرست است.

(او علاقه اش به کتابخوانی را ابراز کرد، به جای: او علاقه اش را به کتابخوانی ابراز کرد.)

❁ (ه) بین اجزای فعل مرکب:

آوردن «را» بین اجزای فعل مرکب، جایز نیست.

حرفت را که زدی، اینجا را ترک کن. (به جای: حرف که زدی، اینجا را ترک کن.)

بایدها و نبایدها

❁ 13- پرهیز از کاربرد نادرست برخی واژه ها و ترکیب ها در زبان فارسی

گرفته برداری کردن (روی کسی حساب کردن، تکمیل کردن نقایص و...)

❁ 14- پرهیز از کاربرد نادرست فعل مجهول

با استفاده از واژه های: توسط، از سوی، به وسیله ی و...

❁ 15- پرهیز از کاربرد نادرست وجه وصفی به جای فعل

به کار بردن صفت مفعولی به جای فعل، نادرست است:

(او به اداره **رفته** و کارهایش را انجام **داده** و برگشته است.)

❁ **نکته:** باید وجه های وصفی، از نظر زمان و فاعل یکی باشند و بعد از وجه

وصفی، حرف ربط «و» به کار نرود تا بتوانیم آن را به جای فعل به کار

بایدها و نبایدها

❁ 16- پرهیز از به کار بردن واژه های کم کاربرد یا مرده ی زبان

❁ آزنداک- برگستوان- دیهیم و...

❁ ۱۷- پرهیز از دراز نویسی

❁ به کار بردن عبارت های فعلی طولانی یا فعل های مرکب به جای فعل های ساده نادرست است.

❁ 18- پرهیز از حشو

اوج قلّه ی کوه- شب ليله القدر- دو طرفین ماجرا

بایدها و نبایدها

❁ 19- پرهیز از حذف بیجا

حذف های بدون قرینه، نادرست است.

(یکی از شعبه های بانک، باز؟؟؟ و هر مبادله ای را انجام می دهد.)

❁ 20 - پرهیز از کژتابی های زبانی

❁ (کودکم، چنگ می زند.)

❁ 21- پرهیز از کاربرد واژه های بیگانه

❁ آبسترکت (چکیده) - ادیت (ویرایش) - اِشِل (پایه) - کپی (رونوشت) - آتی (آینده) - امعان

نظر (ژرف نگری) و...

لحظه هاتون سرشار از لبخند و امید

